

Stichting Circular Plastics NL
Element Offices
Kantoor 6-32
2333 CW Leiden

Datum: 11-12-2024

Aan: Commissie I&W *per mail: cie.iw@tweedekamer.nl*

Betreft: Position paper t.b.v. Commissie I&W: Rondetafel Circulaire financiering en tax shift

Geachte heer Schukkink,

Hierbij stuur ik u de input van de Stichting Circular Plastics NL voor de rondetafel van morgen in de Tweede Kamer. Zou u zorg kunnen dragen voor een verspreiding naar de commissieleden.

Met vriendelijke groeten,

Marc Spekreijse

Directeur-bestuurder Stichting Circular Plastics NL

Inleiding: Stichting Circular Plastics NL

Circular Plastics NL (CPNL) is een initiatief binnen het [Nationaal GroeiFonds](#). Het doel is plastics volledig circulair te maken en middels subsidies voor opschaling en innovatie de transitie te versnellen. Het programma met een omvang van 220M€ is gestart in 2023, loopt acht jaar en heeft acht programmalijnen. De programmalijnen richten zich op knelpunten in verschillende waardeketens en om de kringlopen voor bestaande plastics te sluiten.

CPNL is lid van de klankbord groep nationale plastic norm (I&W), transitie agenda kunststoffen, versnellingstafel chemische recycling en biedt onafhankelijk advies waar gevraagd.

www.circularplasticsnl.org

Noodzaak van circulaire financiering en tax shift

Stichting Circular Plastics NL (CPNL) erkent de noodzaak voor **circulaire financiering** om de transitie naar circulaire plastics te versnellen. Waar de financiële wereld al jaren gewend is om de lineaire (fossiele) industrie te faciliteren worstelt men met de relatief jonge sector van circulaire bedrijven die zowel nog moeten opschalen als verder innoveren.

In plaats van waardevolle grondstof worden reststromen nog te vaak gezien als afval, zijn de ondernemersrisico's in een nationaal en internationaal ongelijke speelveld t.o.v. fossiel onevenredig groot en worden de relatief kleinere spelers overladen met wisselende en complexe wet- & regelgeving.

Recyclen zou moeten lonen, helaas is dat vandaag niet het geval, zie het aantal faillissementen in de sector. Helaas is dit nog het topje van de bekende ijsberg. Het CPNL-programma stelt subsidies beschikbaar voor bedrijven en instellingen die met innovaties en opschaling de transitie helpen te versnellen. Te vaak krijgen de betrokken consortia hun verplichte cofinanciering (typisch 50%) niet rond. Betalen van opstaande rekeningen, salarissen en hoge energiekosten bieden weinig tot geen ruimte voor investeringen! Banken aarzelen om de GO-regeling in te zetten ter ondersteuning, zeker waar de recycler al onder bijzonder beheer valt.

Om in Nederland 100% circulair te kunnen zijn is de volledige EU-recycling capaciteit nodig en zowel in NL (7 faillissementen) als in de EU (-7%) neemt deze af door het omvallen van de relevante spelers, lees recyclers, die we nodig hebben om de transitie waar te maken.

CPNL ziet ook de voordelen van een stapsgewijze **taks shift**, weg van arbeid. Echter, deze zou o.i. naar consumptie/verbruik waarin de fossiele grondstoffen zijn verwerkt moeten gaan en niet naar de grondstoffen zelf. De grondstoffenmarkt is internationaal en slechts focussen op grondstoffen voor NL verplaatst simpelweg de productie en alle toegevoegde waarde naar buiten Nederland. Het gaat er in 1^e instantie om welke producten in NL verkocht en geconsumeerd worden, niet waar ze gemaakt worden om echt circulariteit en duurzaamheid te bevorderen. Het bestaande UPV-instrument biedt hiervoor de benodigde handelingsruimte. Zodoende wordt import ook meegenomen en bij voorkeur zou dit zelfs op EU-niveau moeten plaatsvinden.

Belemmeringen

Recyclen loont op dit moment niet. Door de import van veel goedkoper virgin plastic uit Azië (waaronder gemaakt met russische olie) en de USA (gemaakt obv schaliegas), waar ook energiekosten veel lager zijn kiest de producent /brandowner meestal voor de goedkoopste optie: VIRGIN! Daarnaast is ook door de lagere energie en arbeidskosten het recycelaat uit Azië goedkoper, terwijl er geen eisen worden gesteld aan samenstelling en herkomst bij import.

Plastic reststromen moeten als grondstof worden gezien! Ze zijn te waardevol om te verbranden.

Aanbevelingen

Nederland opereert in een internationale markt. Zorg daarom voor een gelijk speelveld, in elk geval in de EU. Richt je op de aankomende EU-regels en creëer geen lokale complexiteit.

Faciliteer en stimuleer wat wettelijk en technisch kan of mag, accepteer (tijdelijke) uitzonderingen voor wat nog niet kan of mag.

Stimuleer de vraag naar recycklaat en andere fossiele alternatieven (biobased, CCSU)

Maak gebruik van bestaande regels en instrumenten waar mogelijk zodat geen nieuwe tools & wet/regelgeving hoeft te worden ontwikkeld. Waar 1kg recycklaat bijvoorbeeld 3kg CO₂ bespaart t.o.v. virgin plastic biedt een CO₂ prijs van ca. 80€/ton ruimte om het virgin materiaal met 240€/ton extra te belasten en maakt het recycklaat aantrekkelijker.

Gebruik het UPV-instrument om in het geval van normering en heffingen het fossiele alternatief onaantrekkelijker te maken voor alle toepassingen in Nederland en schakel hiermee lokale productie gelijk met import. Belast het gebruik/consumptie aan het **einde van de keten** en voorkom hiermee ongewenste effecten.

Onderzoek de mogelijkheid tot btw-verlaging op producten met een bepaald % recycklaat zodat de consument/gebruiker ook verleid wordt deze keuze te maken.

Maak de UPV circulair: 40% van het plastic volume is verpakkingen. Het inzetten van het recycklaat binnen de eigen sector is nog niet verplicht!

Onderzoek de mogelijkheid om de EU-afdracht vanuit algemene middelen (financiën) voor niet gerecycled plastic verpakkingen (ca. 240M€ per jaar) in te zetten als stimulans voor meer recycling en ondersteuning van de industrie.

Focus niet alleen op % recycled content en heb ook aandacht voor recycleerbaarheid (Design for recycling).

Wees alert en onderzoek ongewenste bijeffecten/substitutie zoals drankkartons (in CH verbod)

Vergroot het aanbod van recycklaat door tegelijkertijd instellen van een verbrandingsverbod (VLAREMA8 regeling) zoals in België. Meer dan 50% van het plastic wordt in NL verbrand in gesubsidieerde AVI's.

Besluit tot een nationale uniforme aanpak in Nederland (zoals in België) voor bronscheiding i.p.v. lokale politieke en suboptimale keuzes.

Onderzoek meer opties voor de tijdelijke ondersteuning, bijv. een NOODFONDS, voor de recycling industrie totdat de EU-regels van kracht worden en de vraag met aanbod meer in balans komt.

Biedt recyclers zekerheid met lange termijncontracten zodat er een basis is voor de broodnodige investeringsbeslissingen (NL typisch < 1jaar, B tot 9 jaar!)

Onderzoek een snelle route van VIRGIN heffing van >1000€/ton voor plastic/ polymeren van buiten de EU, minimaal 700€/ton binnen de EU, stel export buiten de EU vrij van heffing.

Wees alert op ongewenste substitutie effecten bijv. drankenkartons i.p.v. plastic verpakkingen.